

خبر

آیت‌الله‌ایازی:

هیچ عالمی تأیید نمی‌کند که ما برای مقابله با بی‌حجابی، از افراد عکس بگیریم

عضو مجمع محققین و مدرسین حوزه علمیه قم گفت: درباره شیوه برخوردی که در قم اتفاق افتاد، این نکته را عرض کنم که عکس، حریم شخصی افراد است. شما اگر به مشاهد مشرفه تشریف ببرید، آنجا نوشته‌اند که عکس‌گرفتن ممنوع است. چرا؟ به خاطر اینکه امکان دارد کسی در حال عکس‌گرفتن از خود، از افراد دیگر هم عکس بگیرد و این دخالت‌کردن در حریم خصوصی دیگران است که ممنوع است. به گزارش جماران؛ آیت‌الله سیدمحمدعلی ایازی عضو مجمع محققین و مدرسین حوزه علمیه قم در پاسخ به این سؤال که: «از دیدگاه شما تیغات رفتارهای سلبی و واکنش‌برانگیز در مورد حجاب چیست؟ و اینکه چرا درباره این رویدادها، صدایی از حوزه علمیه در نمی‌آید؟» گفت: روحانیت مستقل و نواندیش یارها مواضع خود را درباره این موضوعات بیان کرده است و لزومی ندارد در هر مسئله‌ای به‌صورت موضوعی ورود کند. اصل این الزام‌کردن‌ها و دخالت‌ها موجب یک نوع تنفیر و نفرت‌پراکنی نسبت به اسلام می‌شود و بارها و بارها از سوی علمای بزرگ، محققین و اساتید تیعات منفی آن بیان شده است. اینکه گفته شود که روحانیت درباره این مسائل موضع‌گیری نکرده، درست نیست؛ موضع ما درباره این موضوعات مخالفت است؛ چه نسبت به چیزی که به‌عنوان لایحه حجاب در مجلس تصویب شده و کم‌وکیف آن خیلی روشن نیست که چه کاری می‌خواهند انجام دهند و چه درباره این نوع برخوردهای اخیر. آیت‌الله ایازی ادامه داد: نکته اساسی برای کسانی که دغدغه مسئله حجاب دارند، این است که شیوه‌هایی که اینها انجام داده‌اند، نتیجه معکوس دارد و حتی برای کسانی که به حجاب رغبت داشته باشند، این کارها ایجاد تنفر می‌کند؛ چه برسد به کسانی که اساسا با فلسفه حجاب آشنایی ندارند. لذا این روش‌ها منجر به حجاب نمی‌شود، مگر اینکه بنای کسانی که داعیه حجاب را دارند، خراب‌کردن دین باشد و می‌خواهند حجاب، موجب تنفر مردم در جامعه از اسلام باشد. من خبر ندارم که آنها چنین انگیزه‌ای در پشت پرده کارشان دارند ولی بدون شک این‌ روش‌ها و کارها باعث علاقه‌مندی زنان به حجاب نمی‌شود. او افزود: درباره شیوه برخوردی که در قم اتفاق افتاد، این نکته را عرض کنم که عکس، حریم شخصی افراد است. شما اگر به مشاهد مشرفه تشریف ببرید، آنجا نوشته‌اند که عکس‌گرفتن ممنوع است. چرا؟ به خاطر اینکه امکان دارد کسی در حال عکس‌گرفتن از خود، از افراد دیگر هم عکس بگیرد و این دخالت‌کردن در حریم خصوصی دیگران است که ممنوع است. همه می‌گویند که عکس‌گرفتن، دخالت‌کردن در حوزه خصوصی افراد است. لذا چنین کاری توسط یک فرد ناآگاه به مسائل دین، ولو اینکه لباس روحانی بر تن داشته باشد، یک امر ناپسند و محکوم است. امروز هیچ عالمی تأیید نمی‌کند که ما برای مقابله با بی‌حجابی، از حوزه خصوصی افراد عکس بگیریم و این کار درستی نیست. آیت‌الله ایازی ادامه داد: عکس‌العمل‌هایی که در مقابل این قضیه اتفاق می‌افتد، ناشی از همین رفتارهای اشتباه است. یعنی گاهی یک رفتار غلط باعث می‌شود که افراد دیگری واکنش نشان بدهند و همین واکنش نشان‌دادن‌ها، اتفاقاتی را ایجاد می‌کند که شما ملاحظه می‌کنید؛ در سطح جامعه و کشور بازتاب‌هایی رخ می‌دهد و افرادی عکس‌العمل نشان می‌دهند. من به جامعه ایران عرض می‌کنم که عالمان اصیل ما از این نوع رفتارها و برخوردها بری هستند و این کارها را درست نمی‌دانند.

عصر روز گذشته نشست رونمایی از کتاب شکرستان و زهرستان نوشته عبدالحسین ساسان با حضور نویسنده، محسن رثانی و حجت میرزایی در خانه اندیشمندانۀ علوم انسانی برگزار شد. در ابتدای این نشست حجت میرزایی، استاد دانشگاه و اقتصاددان با اشاره به دیباچه‌ای که دکتر ساسان سه دهه پیش در کتاب یکی از استادان دانشگاه اصفهان نگاشته بود، گفت: دکتر ساسان در این دیباچه نوشتن کتاب در این سرزمین را همچون برآمدن اژدها امری کمیاب و نادر توصیف کرده که کاری از جنس اسطوره است. نوشتن آثار ارزشمند نه فقط به‌مثابه پژوهیدن و اندیشه‌ورزی و گشایش دریچه‌ای نو برای گفت‌وگو بلکه به‌منزله خلق و آفرینش جهانی تازه و فضایی باز برای زیستن درخور ستایش و قدردانی است. او ادامه داد: جناب ساسان از چهار دهه پیش مشوق و برانگیزاننده چنین آفرینش‌ها و نوآوری‌هایی بودند و مهم‌تر از آن حمیت و همتی بی‌مانند در بسط اقتصاد بخش عمومی و اقتصاد سیاسی و اقتصاد اجتماعی در دهه ۷۰ در دانشگاه اصفهان انجام دادند و به آفرینش واژگان فارسی از منظر واژگان اقتصادی کمک بزرگی کردند. این استاد دانشگاه یادآوری کرد: توسعه برخلاف فضای هیجانی پس از جنگ جهانی دوم آخر آرزومندی و خیال‌پردازی برای سیاست‌گذاران و اندیشمندان کشورهای جامانده نبود، بلکه توسعه در دیدگان کسانی پایان آرزومندی و مهر خاتمیت بر تلاش‌های جمعی برای بهترشدن و برای گروهی یک فریب بزرگ همراه با خنثی‌سازی آرمان‌هایی تاریخی چون استقلال، عدالت و آزادی بود و در منصفانه‌ترین برداشت وضعیتی دوگانه همراه با خلق و ویرانگری ارزش‌ها بود.

میرزایی با بیان اینکه تا امروز این‌ دآوری‌های گوناگون و بسیار پرآمنه و متنوع همچنان ادامه دارد، گفت: ما در این سرزمین بی‌آنکه اشرافی تاریخی و فراگیر بر این روند تحولی درون‌گفتمانی دنیای جدید یا مابنایی و بنیان‌های این دیدگاه‌ها بیابیم، همچون تابینایی در تاریکی دستی بر گوشه‌ای از اندام فیل کشیده‌ایم و توسعه را تک‌ساحتی و جزئی‌نگری توصیف یا تحلیل کرده‌ایم. او کتاب شکرستان و زهرستان را نگاهی فرازین بر این گفت‌وگوها و معرفی دریچه‌ای تازه برای نگریستن به دنیا و زندگی توصیف کرد؛ نگاهی که مسئله اصلی را توسعه‌یافته بودن یا نبودن نمی‌داند. این استاد دانشگاه معتقد است مسئله این است که در شکرستان بودن یا در زهرستان زیستن؛ و صد البته که شکرستان یا زهرستان را خود می‌سازیم و هدیه و موهبت یا جام زهری نیست که کسی از بیرون در کام ما ریخته باشد. شکرستان در هر سرزمین با هر سطحی از توسعه قابل خلق و آفرینش است. شکرستان دستاورد و پیامدهای نهادهای اجتماعی و اقتصادی از کلان‌نهاده‌ا تا نهادهای خرد است که در مسیر فرازش یا تکامل اجتماعی یا بلوغ همگانی آفریده‌ایم و فرصت کامرانی یا ناکامرانی را برای بشر فراهم می‌کند. به گفته میرزایی با نگاه «ساسان» همه ما کنشگران اجتماعی و اندیشه‌ورزان نیک‌اندیش و تحول‌گرا دست از جاه‌طلبی و بلندپروازی برداریم و در ساختن شکرستان‌هایی اگرچه با جغرافیای یک کلاس درس یا یک اداره و برزن بکوشیم. گواهی می‌دهم ۴۰ سال پیش و در زمان جوانی «ساسان» آنچه او در خشت خام می‌دید، بسیاری از بزرگان نمی‌دیدند.

نگاهی که بیشتر محرومان را می‌دید

در ادامه این نشست عبدالحسین ساسان، نویسنده کتاب، با خواندن شعری از حافظ (طوطیان در شکرستان کامرانی می‌کنند/ و از تحسّر دست بر سر می‌زند مسکین مگس) گفت: بدون اینکه بخواهم یا سعی کنم این شعر حافظ را حفظ و به خاطر سپردم، بارها دیدم که این شعر در روزگاران مختلف تجلی می‌کند. من در محیطی بزرگ شدم

که همه از تحسّر دست بر سر می‌زدند و از بچگی نگاهی که بر من غلبه داشت نگاهی بود که بیشتر محرومان را می‌دید. شاید مظاهری از کامرانی در مقابل دیدگان من بود و من آن را نمی‌دیدم. چرا؟ نمی‌دانم. یک روز در کودکی در خیابان خاقانی اصفهان که امروز مرکز بوتیک‌های این شهر است میهمان بودیم. چند دختر فقیر از خانۀای قدیمی بیرون آمدند. انگار سرباریدر خانۀه ارامنه بودند و من دیگر از شدت بغض و ناراحتی نتوانستم به میهمانی بروم. تصاویری که می‌دیدم بر از بغض و ناراحتی جامعۀای بود که همیشه گرفتار بود و تصویری که از جوامع دیگر می‌رسید طوطیانی بود که کامرانی می‌کردند. این سؤال برای من وجود داشت. دلیل این تفاوت‌ها چیست؟ اینکه چرا هر چه در آن زمان در شهر خودم می‌دیدم فقر بود و مرگ و گرفتاری و آن سو حصیر دیگری. آیا نمی‌شود کاری کرد. پاسخ محیط و خانواده به این پرسش من مرا شکنجه و آزار می‌داد. پاسخ این بود ما مسلمانان در دنیا باید زجر بکشیم تا در دنیای دیگری سعادتمند شویم. این پاسخ، من را قانع نمی‌کرد و حتی تا سرحد جنون آزار می‌داد. چرا کشور من در میان کشورهای عقب‌مانده جهان بود؟ برای من که یک جوان مذهبی از یک خانواده مذهبی بودم هضم چنین موضوعی سخت بود و برای همین به اقتصاد روی آوردم تا جواب این را بیابم که چرا عقب افتاده‌ایم و نمی‌توانیم در شکرستان رشد کنیم و چرا شکرستان‌هایمان به زهرستان‌ها تبدیل شده‌اند؟ او در ادامه به نگاه دو اقتصاددان (فردریش هایک و جان کینز) اشاره می‌کند و می‌گوید: زمانی که کینز از دنیا می‌رود، هایک می‌گوید جهان ما بدون کینز فقیر، گرفتار و نابسامان خواهد بود یا در مراسمی هنری جمله‌ای دارد که می‌گوید به سلامتی اقتصاددان‌ها که اگر در جهان نبودند، جهان دچار فقر و تاریکی می‌شد. اقتصاددان‌هایی مانند کینز و هایک جهان را روشن کردند و شکرستان‌ها را کسترش دادند.

او معتقد است داروی تمام دردها دارویی است که اقتصاد تجویز می‌کند و سایر درمان‌هایی که در حوزه‌های مختلف و سیاست‌مداران تجویز می‌کنند، ماده اصلی‌اش همان است که اقتصاددان‌ها بر آن تاکید می‌کنند و آن دارو، آزادی است؛ آزادی اقتصادی همه محاسبات را بر هم می‌زند. این دو اقتصاددان بر آزادی اقتصادی اختلاف نظر ندارند، زیرا کینز معتقد بود اقتصاد آزاد هم بیمار می‌شود که در آن زمان دولت می‌تواند نقش پزشک را ایفا کند اما هایک معتقد بود در این زمان هم دولت‌ها حق ورود ندارند و نباید آزادی اقتصاد را در این بزنگاه‌ها نیز نفی کرد و مخالف مداخله دولت بود. من در این زمینه حق را به کینز می‌دهم و آزادی هایک در زمان‌های نفاقت اقتصادی خوب جواب نمی‌دهد.

نشست رونمایی از کتاب «شکرستان و زهرستان» نوشته عبدالحسین ساسان برگزار شد

کاری از جنس اسطوره

دیواری جز آزادی...

ساسان، نویسنده کتاب شکرستان و زهرستان، دانش‌های اجتماعی و اقتصادی را مایه برکت و خیر به جوامع توصیف می‌کند و می‌گوید اگر دانشمندان اجتماعی نبودند، با تلاش‌ها و مبارزات آنها شرایط برای شکوفایی دانش‌های دیگر، هنر و... فراهم نمی‌شد. او آزمایشگاه اقتصاد را تاریخ می‌داند و به نقل ویل دورانت می‌گوید تاریخ، آزمایشگاه دانش‌های اجتماعی است. در تاریخ دیده‌ایم جوامعی که به دلیل قیض و بسط اقتصادی دوره‌ای پول جمع کرده‌اند، معمولاً مورد شورش و طمع دیگران قرار گرفتند. جنگ، آدم‌کشی و انقلاب‌ها در تاریخ ریشه‌های مشابهی دارند؛ کارگران ناراضی که به دنبال عدالت هستند.

او با اشاره به اینکه باید راهکاری پیدا کنیم که آزادی در کنار عدالت قرار گیرد و این دو با هم آشتی کنند گفت: با وجود آنکه ما امروز جزء ۵ کشور دنیا هستیم که دارای بهترین منابع طبیعی و نیروی انسانی هستیم، برای ۶۰ درصد مردمان زهرستان ساخته‌ایم. جهان ما بر از ثروت است و این ثروت جوشش می‌کند و ما نمی‌توانیم مانع این جوشش شویم. پس باید به دنبال راهکاری برای تحقق عدالت باشیم، نمی‌توان با ثروت مبارزه کرد.

کتابی با بوی عطر ایرانی

در ادامه محسن رثانی اقتصاددان نیز که به صورت مجازی در این جلسه حضور داشت درباره کتاب شهرستان و زهرستان گفت: بخش اول و دوم این کتاب، جوشیده از دل نویسنده است و ما با یک نظریه بومی روبه‌رو هستیم که از دل ادبیات کهن ما، اقتصاد توسعه را بیرون کشیده، این واژه‌سازی‌های نو می‌تواند آن دسته از سیاست‌مداران را که با توسعه در تضاد هستند با این واژه آشنا کنند. توسعه یعنی هنر افزایش مهارت حل مسئله بدون خشونت در یک نظام اجتماعی. در این کتاب مفهوم توسعه با ادبیات توضیح داده شده است. این محصول جدید عطر دارد، یک عطر ایرانی. او اندیشمندی است که به مرز خلاقیت و طرح ایده و تئوری رسیده است. ما باید اجازه بدهیم اندیشه اندیشمندان ما دم بگشد و عطر خلاقیت پیدا کند. ده‌ها سال برای این کار زمان لازم است. این اتفاق برای دکتر ساسان افتاده است که با تلاش‌های خود وی این اتفاق رخ داده. شرایط جامعه او را به این سمت برده در حالی که در دنیا می‌بینیم تلاش می‌کنند اندیشمندانشان به مرز خلق و خلاقیت برسند. در پاریس اتاق لویی پاستور همچنان سر جای خودش است. مستخدم هر روز آن را نظافت می‌کند. به این دلیل که اگر دانشجویی به این اتاق نگاه کند آرزوهایش شکل بگیرد و افقی برای او نمودار شود. اما اینجا می‌بینیم که بسیاری از استادان ما که در مسیر خلاقیت هستند تعلیق می‌شوند یا قراردادهایشان تمدید نمی‌شود. در دو سال اخیر بسیاری از چنین اتفاق‌هایی برای بسیاری از استادان نخبه و خلاق ما که می‌توانستند ۱۰ سال دیگر به مرز خلق برسند، افتاده است.

رثانی معتقد است علمی زنده است که بتواند به حل مسئله کمک کند؛ نظام علمی‌ای که به تولید کتاب ختم نشود، نظام علمی زنده نیست؛ نظام علمی زنده نیاز به گردش اندیشه دارد. شرط توسعه، مهارت دیالوگ و پیداکردن راه‌حلی در بحران‌هاست. او معتقد است در بسیاری از رشته‌ها دانشمندانی نداریم که به مرز خلاقیت و تئوری‌پردازی رسیده باشند.

ریمونددویل

RAYMOND WEIL

GENEVE

SARMAN Co.

No. 1832, Dr. Shariati St., Next to Pol-E-Roomi, Tehran - Iran